

Kun lapselle kerrotaan vanhemman sairaudesta tai muusta muuttuneesta elämäntilanteesta, on tärkeää huomioida seuraavat asiat:

Lapselle tulee puhua kieltä, jota hän ymmärtää. Mitä pienempi lapsi, sitä enemmän on käytettävä ilmaisuja, jotka ovat konkreettisia ja lapselle tuttuja.

Lapsi tarvitsee selityksiä kokemilleen asioille - mitä hän on nähnyt, kuullut, tuntenut, ajatellut.

Kun lapselle kerrotaan hänen elämäänsä liittyvästä vaikeudesta, on keskusteluun tärkeää kutoa mukaan ratkaisu, joka tekee tulevaisuuden mahdolliseksi.

Lasta rohkaistaan ottamaan asia puheeksi aina kun hän sitä haluaa. Ymmärryksen syntyminen vaatii aikaa, eikä keskustelu valmistu kerralla.

Lähde: Solantau Tytti, Suomen Mielenterveysseura

Sivulantie 11/PL 13,
43101 Saarijärvi
Puhelinvaihe 014 459 8208
Sähköpostiosoitteet:
toimisto@saarikka.fi,
etunimi.sukunimi@saarikka.fi

SAARIKKA

perusturvaliikelaitos

LAPSET PUHEEKSI

Perusturvaliikelaitos Saarikka

Kuva: Hilda Niemelä

Hyvä vanhempi Sinulle on tarjottu Lapset puheeksi - keskustelua. Sitä tarjotaan kaikille toimipisteissämme asioiville vanhemmille ja tavoitteena on keskustella lasten kehitystä suojaavista asioista silloin, kun perheen elämäntilanne on muuttunut esimerkiksi perheenjäsenen sairauden tai taloudellisten huolten seurauksena.

Mistä Lapset puheeksi - keskustelussa on kyse?

Lapset puheeksi keskustelu sisältää 1-2 tapaamista, joissa vanhemmat ja työntekijä keskustelevat yhdessä perheen lapsesta/lapsista. Aluksi tämä esittelylehtinen ja lasten iänmukaiset kysymykset tarjotaan tutustuttavaksi kotiin. Tämän jälkeen esimerkiksi seuraavalla käyntikerralla kysytään haluatko osallistua keskusteluun. Osallistuminen on täysin vapaaehtoista.

Mitä keskustelussa tapahtuu?

Jos olet päättänyt osallistua sovitaan yhteinen aika keskustelulle. Tapaamisella keskustellaan lapsesta tiettyjen, eri ikäkausille omien kysymysten avulla. Keskustelussa käytetään vahvuus ja haavoittuvuus-käsitteitä.

Vahvuus tarkoittaa asiaa, joka lapsella sujuu tavanomaisesti elämässä.

Haavoittuvuus tarkoittaa olemassa olevaa ongelmaa tai asiaa, joka voi jatkossa tuottaa vaikeuksia jos mitään ei tehdä.

Tarkoituksena on tunnistaa lapsen/nuoren tavallista arkea ja näin ollen kehitystä tukevia tekijöitä sekä pohtia ratkaisuja kehitystä uhkaavien asioiden suhteen.

1. Mahdollisimman toimiva arkipäivä, rutiinit, nukkuminen, ruokailu, päivähoito, koulu, vapaa-aika, jne.
2. Mahdollisimman hyvät ja toimivat suhteet vanhempiin ja sisaruksiin sekä myös päivähoiton ja koulun aikuisiin ja ikätovereihin.
3. Arkipäivässä on iloa tuottavia asioita niin kotona kuin päivähoitossa tai koulussa ja vapaa-aikana. Ne voivat olla hyvinkin pieniä mukavia tilanteita. Päivähoidolla, koululla ja vapaa-ajan toiminnalla on erityinen merkitys ilon ja onnistumisen tuottajina, jos koti on huolten täyttämä.
4. Kiinnittyminen päivähoitoon ja kouluun sekä kokemus kuulumisesta omaan ryhmään: olen kaivattu, minua odotetaan, minulla on hauskaa, minulla on omat tehtäväni jotka pystyn suorittamaan, olen tärkeä sekä aikuisille että lapsille.
5. Lapsella on luottavainen suhde päivähoitajaan tai opettajaan tai johonkin aikuiseen päivähoitossa tai koulussa sekä myös muualla kodin ulkopuolella.
6. Ikään sopiva ymmärrys vanhemman ja kodin tilanteesta. Lapsi tarvitsee selityksen kokemilleen asioille, kuulemalleen ja näkemälleen sekä tiedon siitä, että aikuiset pyrkivät asiaa hoitamaan.
7. Lapsen olisi tärkeätä tietää, että hänen päivähoitajansa, opettajansa tietää kodin tilanteesta, ja että hän voi tulla päivähoitoon tai kouluun monenlaisissa mielialoissa ja saada ymmärrystä ja tukea.
8. Lapsen mielialan ja käyttäytymisen vaihteluita ymmärretään ja häntä tuetaan vaikeina päivinä. "Taidat olla allapäin..." tai "Ymmärrän hyvin että sinua kiukuttaa...". Lapsen tunteita ja tunteiden ilmaisua ei tule ohittaa tai kieltää ("Älä nyt...") Voi myös olla ettei lapsi halua puhua mitään, mutta puhumatonta lastakin voi tukea.
9. Lapsen vanhemmista puhutaan päivähoitossa ja koulussa lämmöllä ja kunnioittaen, samoin päivähoitajasta ja opettajasta kotona.
10. Hyvä yhteistyö kodin ja päivähoiton / koulun välillä. Kaikille lapsille on tärkeää, että heidän elämänsä aikuiset tekevät yhteistyötä. Erityisen tärkeää se on lapsille, joiden elämässä on vaikeuksia.